

pripravno zlasti ob zimskih večerih kratkočasiti mlado in staro.

5. „Veliki trgovec“. Spisal je to zanimivo povest Engelbert Gangl in izide kot 54. zvezek „Slovenskih Večernic“. — S to knjigo ustrežemo toliko-krat izrečeni želji po daljših povestih.

6. „Koledar“ za l. 1903. — Koledarja potrebuje pač vsakdo; tako primerne in združenega z drugimi knjigami na Slovenskem ne dobiš. Tajnik se bo potrudil, da bode vsebina kolikor mogoče raznovrstna in vabljiva.

Tak je naš književni dar; koristno se družijo s prijetnim, pouk z zabavo, in vsak ud najde v knjigah „svoj del“, nekaj, kar ga posebno mika in vleče! Slovenci, na Vas je, da naše knjige romajo v čim največjem številu med naš narod, da se naša družba razširi povsodi! — Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztresena krdela Mohorjanov in jih upisujejo v našo družbo. Nabiralne pole z denarjem naj se odboru dološijo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnostij in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne dološijo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vin. za upravne stroške, namreč za zavoj, spremnico s kolekom delo itd. Seveda morajo potem poštnino, ki znaša veliko več, še sami plačati.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in navzdol, marveč vselej naprej in navzgor“!

V Celovcu, dne 28. januarja 1902. Odbor.

Novice.

— **Osebnosti.** Premeščeni so c. kr. notarji gg. Karol Schmidinger iz Kamnika v Ljubljano, dr. Rupert Bežek iz Višnje gore v Ljubljano, Emil Orožen iz Trebnjega v Kamnik, Karol Pleiweis iz Radeč v Višnjo goro, dr. Andrej Kuhar iz Žužemberga v Trebnje in Matevž Hafner iz Senožec v Radeče. — G. dr. F. Pikl, odvetnik v Kozjem, se preseli v Marenberg. — Naučno ministrstvo je nadučitelju v Ljubljani, gosp. Franu Raktelju, v priznanje mnogoletnega uspešnega delovanja podelilo naslov ravnatelja. — Davčni nadzornik v Kranju, g. Viktor Grabnar, je imenovan višjim davčnim nadzornikom. — Domobranski stotnik v Ljubljani, g. Albert Martinčič, je imenovan konceptnim častnikom pri 22. domobranskem divizijskem zapovedništvu v Gradcu. — Gozdni eleve v Idriji g. Rudolf Neuwinger, je imenovan asistentom. Rudniški mojster v Idriji, g. Kandut, je šel v pokoj in je dobil tem povodom srebrni zaslužni križec s krono. — Gospod Tomaž Krassnig, suplent na c. kr. višji realni v Ljubljani, je imenovan profesorjem na višji realni v Hodoninu (Göding) na Moravskem.

— **Promocija.** Gospod Vladimir Sernec, si mari-borskega odvetnika g. dr. Janka Serneca, je bil minole dni

na graški univerzi promoviran doktorjem prava. Prvi doktor iz nemško-slovenske gimnazije v Mariboru. Čestitamo!

— **Poroke.** V Ljubljani se je poročil g. dr. Hubert Souvan, koncipist finančne prokurature, z gđ. Leonijo Souvanovo. — V Radovljici se je poročil sodni pristav gosp. Alojzij Žebre z gđ. Strojevero iz Zupč.

— **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil načrt zakona, da se cesta od Vavte vasi do Toplice preloži in vsa proga do Podturna uvrsti med okrajne ceste.

— **Poljedelsko ministrstvo** je podelilo podpornemu društvu za diake na idrijski realni 300 kron podpore.

— **Nova tiskarna v Ljubljani.** Gospod Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celju in lastnik tovarne za izdelovanje nogovic in jopičev v Ljubljani, je dobil koncesijo za ustanovitev nove tiskarne v Ljubljani. Potrebe ni nobene, da se ustanovi v Ljubljani nova tiskarna, ker že obstoječe komaj izhajajo. Pri ministrstvu je ljubljanski župan g. Ivan Hribar posredoval, da se je izdala ta nova koncesija.

— **Shod slovenskih časnika** se bo vršil o Veliki noči v Ljubljani. Za priprave skrbi poseben odbor. Pričakujemo, da bo ta odbor tudi res poskrbel vse tako, da se nam ne bo treba sramovati. V Pragi, v Krakovu in v Dubrovniku so bili udeležniki shoda res sijajno sprejeti in pogoščeni, dočim doslej pri nas še nikoli ni bila vsa Ljubljana v zastavah in se tudi še nikoli ni za goste tako skrbelo, kakor je dolžnost napram povabljenim gostom. Tako, kakor doslej navadno, pri časnikaškem kongresu ne sme biti, sicer bi bil ta kongres za nas le blamaža.

— **Oficirski ples v »Narodnem domu«.** S čutili iskrene radosti in osrečujočega zadoščenja beležimo preveselo dogodbo v zgodovini slovenskega socialnega življenja v Ljubljani. V »Narodnem domu« se je vršil oficirski ples. S tem se je izkazala »Narodnemu domu« izredna čast in blesk tega počenja pada na vse, ki so bili deležni nenavadne sreče, da so se smeli solnčiti v sijaju oficirskih uniform. Prvič, kar stoji Ljubljana, je oficirski zbor priredil svoj ples ne samo v kazini, ampak tudi v »Narodnem domu«. V tem vidimo dokaz, da nas oficirji ne smatrajo več za socialno manjvredne. S tem smo postali naposled polnopravni državljani, zakaj četudi se je tu in tam kak oficir zanimal za kako slovensko gospodično in njeno doto, to vendar še ni bil dokaz, da smo v resnici polnovredni. Sedaj smo i to dosegli in zato nas prešinjajo čutila iskrene radosti in osrečujočega zadoščenja. Oficirji so nas povzdignili k sebi v svetle svoje višave, a kdor ne uvideva velikanskega pomena in izredne časti tega dejstva, ne umeva duha sedanjega časa. Črnogledi narodnjaki sicer brusijo jezike in se ujedajo, ali to nas nikakor ne sme motiti, ker ti ljudje ne pojmiyo novodobnega naziranja ter ne spoznajo, kako znamenito je za ves slovenski narod, da so oficirji plesali v »Narodnem domu«. Ti starokopitneži zabavljajo, da se je na plesu samo nemško govorilo, pa ne pomislijo, kako neolikano bi bilo, če bi se vzpričo nemških oficirjev, ki so večinoma še nemškonacionalnega mišljenja, govorilo slovenski. Ti starokopitneži tudi zabavljajo, češ, da je »Narodni dom« zgrajen za slovenske narodne prireditve, ne za oficirske plese nemškega značaja, da, čuje se celo nad vse predrzni glas, da Slovenci ne potrebujemo nemških oficirjev, da naj ti plešejo koder hočejo, češ, da mora slovensko socialno življenje imeti slovenski značaj, ker le v tem slučaju, ima naroden pomen. Tu se vidi tisto starokopitno narodnjaštvo, ki se je hvala Bogu že preživelo. Mi na plesiščih ne poznamo nobene narodnosti in smo srečni, da so nas oficirji sprejeli medse. Srečni smo tudi, ker je prišlo toliko nemških civilistov. Večinoma so sicer svoje dame pustili doma, a led je vendar prebit. Časih smo imeli sijajne Vodnikove plese strogo slovenskega značaja. Prenehali so z gospo Murnikovo. Sedaj so na njih mesto stopili oficirski plesi, na katere se drenjamo tako liberalci

kakor klerikaleci. To je velikanski napredek in kdor se tega ne veseli je bedak in šovinist.

— **Štrajk v Ljubljani.** Kamnoseki pri firmi F Toman v Ljubljani so začeli stavkati. Stavkati v zimi, ko imajo obrtniki svoje delavce večinoma le iz usmiljenja, ter bi jih lahko odslovili, je brezsmiselno, take ljudi pa še hujskati, je največja brezvestnost.

— **Dr. Josip Galle,** † umirovljeni državni pravdnik, je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni. Pokojnik je bil zaveden narodnjak.

— **Shod v Radečah,** ki ga je z ozirom na enotne občinske volitve priredil minolo nedeljo g. dr. Šušteršič, je bil tako vihar, da ga je moral vladni zastopnik razpustiti.

— **V »Narodnem domu« v Ljubljani** je v torek nastal ogenj, ki so ga pa gasilci hitro pogasili.

— **Novi sejmi.** Štiri nove sejme je deželna vlada dovolila občini Videm v Kočevskem okraju. Vrše se 17. januarja, 1. maja, 31. avgusta in 5. decembra. — Dva nova sejma dne 3. in 4. oktobra vsakega leta je dovolila deželna vlada občini Selce nad Škofjo Loko. — Dva nova sejma je je dobila tudi občina Lesce in sicer se bode ta vršila 24. svečana in 29. septembra.

— **V konsumnih društvih v Dolenji vasi** in v Ribnici so se zgodile velike tatvine. Orožniki so tri osebe odgnali v ječo.

— **Kdo postane škof v Trstu?** Laški listi poročajo, da je imenovanje monsignora I. Nagla za tržaškega škofa gotova stvar. Gosp. Nagl služi sedaj v Rimu. Po rejstvu in mišljenju je Nemec, zmožen je pač laščine, o slovenščini pa nima niti pojma.

— **Železnica Trst-Buje.** Železniški promet na progi Trst-Buje se otvori dne 10. februarja.

— **Oberdankovi sorodniki.** Na shodu pol društva „Edinost“ v Škedenju dne 26. m. m. so bili navzoči slovenski obč. svetniki interpelirani, da-li res uživata mati in sestra onega Oberdanka, ki je hotel našega cesarja umoriti in je bil radi tega obešen, od tržaške občine penzijo. Dr. Rybač je pojasnil, da Oberdankova mati res uživa penzijo od tržaške občine in sicer kot udova mestnega uradnika, čemur ne gre ugovarjati, Oberdankova sestra pa je na magistratu v službi kot telefonska uradnica. Za dotično mesto je bilo več prosilk, a imenovana je bila Oberdankova sestra prav zato, ker je sestra obešenega „mučenika“ Oberdanka.

— **Sneg in vihar.** Minole dni je divjal vihar in zapadlo je mnogo snega. Na Pliberk pri Beljaku se je z Dobrača usul plaz snega in povzročil veliko škodo. V Reki je vihar odtrgal streho s carinskega urada; neki človek je bil ubit, neki drugi pa težko ranjen. V Ajdovščini je veter podrl zidove pri novem skladišču.

— **Živinski oče.** V Rajhenburgu na Štajerskem so zaprli nekega kmeta, ki je izvršil na svoji lastni 13letni hčeri živinsko hudodelstvo.

— **Roparski napad.** Razupiti in že mnogokrat kaznovani potepuh Fran Kreč iz Topolovega je te dni berača Matijo Liliho v Homcu napadel, ga davil in s pestjo tolkel po glavi, da je starček omedlel, potem pa ga oropal. Vzel mu je srebren goldinar in nekaj vinarjev. Orožniki so Kreča 42 ur nepretrgano lovili, predno so mu prišli na led. Preiskali so brez števila skednjeve, hlevov in tudi nekaj hiš ter naposled našli roparja v neki zapuščeni kčci pri Šmarci ter ga izročili sodišču v Kamniku.

— **Umor?** Med potjo iz Radeč na Hrastnik je baje premogar Franc Strebar iz kamniškega okraja, ki je delal na Hrastniku, je pahnul dne 19. t. m. svojo nosečo ljubico v Savo, samo da bi se je zlebil in se poročil z drugo, s katero je bil že na oklicu. Radeški postajevodja, stražmošter gospod Josip Dorgan je temu dejanju že na sledu in je mo-

rilec že od 27. m. m. v luknji. Ana Strah, ljubica Strebarja, se že od 19. m. m. pogreša.

— **Generali naše države.** Vojaški šematizem za l. 1902. izkazuje v aktivni službi 38 generalov topničarstva in konjenišva (tri zvezde), 105 podmaršalov (dve zvezdici) in 156 generalmajorjev (ena zvezdica na vsaki strani), torej skupno 299 generalov. Najstarejši aktivni general je Evgen baron Piret 80 let star, ki stoji na čelu trabantske telesne garde. Najmlajši general topništva je zborni poveljnik Fiedler v Lvovu v 59. letu. Najstarejši podmaršal je princ Avgust Windischgraetz v 73. letu, najmlajši Alfons Makowiczka, prideljen 10. zboru v Przemyslu, v 49. letu. Najstarejši generalmajor je Emil Cvetičanin, poveljnik orožnega zbora za Bosno in Hercegovino v 68. letu, najmlajši Hinko Ruprecht, poveljnik domobranske brigade v stolnem Belemgradu, v 47. letu. Med temi so do malega vsi nadvojvode. Izmed njih je najstarejši general topništva nadvojvoda Rainer, najmlajši podmaršal nadvojvoda Otto. Umirovljenih je seveda veliko več generalov, kakor aktivnih.

— **Koliko donajajo igralnice.** Otok Samos je jako lepa, dasi majhna in zadolžena kneževina. Iskala je gmotne pomoči v Atenah. Hkratu pa je dobila vlada tudi prošnjo neke belgijske družbe, da bi smela ta ustanoviti v glavnem mestu otoka, v Bathyju, igralnico. Zato pa bi sezidala družba mnogo novih cest, železnico od Bathy-ja do luke Teganion, 15 m široko cesto v glavnem mestu, in obalo ob bregu v obrambo valov, novo gledališče, dirkališče, napravila bi več parkov, plačala bolnišnici nekaj precej visokih letnih rent, ustanovila 2 šoli, zvezala kneževino s pomočjo parnikov s Carigradom, Pirejom, Aleksandrijo itd. ter dala še mestni blagajni veliko svoto denarja. Tu je pač jasen dokaz, kako ogromne svote donajajo igralnice, da je družba pri volji toliko storiti za kneževino Samos; imela bi pri tem še sama jako velik dobiček. Deželno zastopstvo je sprejelo z majhno večino to ponudbo, ljudstvo pa deluje na to, da se zavrne.

— **Kako dolgo živi človek ne da bi spal.** Za rešenje tega vprašanja sešli so se trije ameriški profesorji univerzitet, ter so tri dni in tri noči zabavali se z vsem mogočim samo da vidijo, kako dolgo bodo vstrajali ne da bi spali. Tretji dan pa niso mogli več nadaljevati te skušnje, ker dva sta se še komaj držala pokonci, jednemu pa je prišlo slabo. Žila mu je bila počasneje, občutljivost kože je prenehala, vsi občutki so odreveneli. Bati se je bilo najhujšega. Toda, ko se je prespal, prenehale so vse one slabosti in bil je zopet čil in zdrav. Iz tega so spoznali, da več kakor štiri dni in ravno toliko nočij ni mogoče vstrajati brez spanja. Vendar pa se je ravno ondi pred nekaj časa ustanovilo društvo, ki šteje za svoje člane samo one osebe, ki se obvežejo, da ne bodo spali dalje, kakor štiri ure vsaki dan. Predsednik tega društva drži se tega pravila vže dve leti ter pravi, da se počuti mnogo bolj in čilejši, odkar spava samo štiri ure na dan. Pravi — toliko tisoč in tisoč ljudi prespava polovico dneva, kaj je enako toraj polovici njegovega življenja. To je lenoba in lenobe v Ameriki ne potrebujemo. V društvenih sejah tega društva je prepovedano imeti dolge govore, da bi slušatelji pri tem ne zaspali ali pa ne izgubili po nepotrebnem preveč časa.

— **Maščevanje umetnice.** Neki francoski diplomat pripoveduje, kako se je nekoč maščeval „avstralski slavček“ gdč Melba, nad lordom Wolseleyem. Slavna igralka je bila nekoč povabljena k nekemu angleškemu dostojanstveniku, njej na desni je sedel general lord Wolseley ob njegovi levici pa sama gospodinja. Pri obedu je vprašal general glasno, da ga je mogla slišati umetnica, svojo sosedo na levi: „Kdo je prav za prav dama na moji desni?“ „To je gospa Melba.“ „Gospa

Melba, kdo je to?" „Ali ne poznate slavne umetnice gospe Melbe?" „A, to je ona, ki je rojena v Avstraliji!" Potem je general rekel pevki par besedi ter jej je pravil, da mu je Avstralija dobro znana, ker biva tudi njegov brat tamkaj. „Kako se imenuje vaš brat?" je vprašala umetnica naivno. „I, seveda prav tako, kakor jaz: Wolseley". „Wolseley, Wolseley, kdo je to?" „Jaz sem general Wolseley". „Tako?" je odgovorila pevka, kakor da ni čula še nikdar tega imena. General pa je lekcijo dobro razumel.

— **Izleten morilec očeta.** „Dubrovnik" poroča, da je v Kotoru 13letni sin 45letnega kmeta Pavla Petroviča na potu s polja grede napadel svojega očeta z nožem, ga zabodel ter mu vzel denarnico z 18 gld. Dečak je denar še tisto noč zapil in zabil. Ko so truplo očeta našli, je morilec takoj priznal, da je umoril sam očeta.

— **Gledališča na Francoskem.** Vikomte d' Avenel je priobčil nedavno zanimive podatke o razmerah, ki vladajo v francoskih gledališčih. Mej drugim pripoveduje tudi o društvu „Dramatičnih avtorjev in komponistov", ki ga je ustanovil l. 1829. Scribe. Temu društvu imajo plačati vsa francoska gledališča, itd., kjer se le kaj poje ali igra, 10—12 % tantijem od kosmatega dohodka. Treba pa pomisliti, da ima n. pr. gledališče Français v mesecu marcu povprečno 268 000 frankov kosmatega dohodka, v avgustu pa 69 000 frankov. Komična opera ima maja meseca povprečno 214 000 frankov dohodkov. Seveda imajo ta gledališča tudi jako velike izdatke. Društvo „Dram. avtorjev in komponistov" je imelo l. 1900 od samih gledaliških predstav 3,740 000 frankov dohodkov in je izplačalo otrokom in vdovam članov 1,250 000 frankov podpore. Poleg omenjenih 10—12 %, ki jih morajo dajati tudi od vsake predstave še posebej za ubožni fond 11 %: Tako se torej skrbi za francoske komponiste in pisatelje ter njih sorodnike. Cenzura pa je v Franciji jako mila. Ako se ji zdi kako mesto v drami kočljivo, pozove k sebi ravnatelja gledališča in avtorja in potem se prijateljski pogode, kaj treba črtati. To velja navadno za prvo predstavo, pri naslednjih predstavah pa se navadno nihče več ne ozira na izčrtana mesta. Igralci lahko govore vse. Policijski uradniki se ne potrudijo, da bi primerjali cenzurirano igro z onim, kar igrajo igralci, ali hotoma vse preslišijo.

— **Poroka najbogatejšega človeka na svetu.** Iz Londona poročajo, da je g. Beit edini posamezen človek na svetu, kateri premore bilion dolarjev. Ta mož se bode v kratkem poročil z gospo Ladenburg iz Novega Jorka.

— **Ameriška železnica po Palestini.** „United States Constuction Co." v Clevelandu je dobila poročilo, da je dal sultan koncesijo za gradnjo posebne železniške proge do Meke. Železnica je projektirana iz Kajire v Egiptu do gore Sinaj, dalje ob Rudečem morju do Meke, božjega pota vseh mohamedancev. Od gore Sinaj se odcepi stranska proga do mesta Damaska. Ta stranska proga bo vodila mimo Jeruzalema in bo imela tudi po drugih, iz sv. pisma znanih krajih postaje. Amerikanski kapitalisti si obetajo od nove železnice velikanškega dobička. Vsako leto obišče na tisoče in tisoče mohamedancev Meko, a dosedaj so vodile tja le slabe ceste. Gotovo pa je, da bo število romarjev še poskočilo, kakor hitro bodo na razpolago primerna prometna sredstva. Vrh tega bo imela nova železnica zelo ugodno zvezo med Egiptom in Jeruzalemom ter Damaskom in eventualno z malo Azijo, ako se bo proga sčasoma podaljšala.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 6. februvarja t. l.: 38, 20, 43, 44, 39.

Na Dunaji dne 1. februvarja t. l.: 63, 86, 44, 37, 57

V Gradci dne 1. februvarja t. l.: 79, 22, 50, 53, 70

Tržne cene.

V Ljubljani dne 7. februvarja 1902. Pšenica K 9 30 h, rž K 7 — h, ječmen K 7 — h, oves K 8 — h ajda K 6 50 h, proso K 6 80 h, turšica K 6 20 h, leča K 9 — h, fižol K 8 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

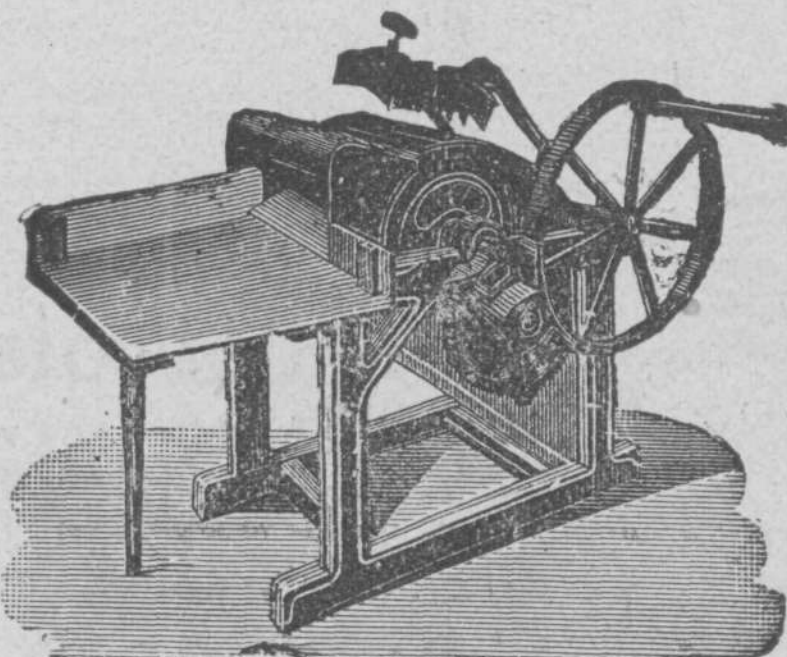
100—300 gold. na mesec

zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti z prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme Ludwig Oesterreicher, Deutsche Gasse 8 Budapest. (3—10)

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

s patentovanim
valjčnim tečajem
z obračasto pri-
pravo za maza-
nje, ročne na
gepel in na par.

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljive.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne.

Slamoreznice s patentovanim valjčnim tečajem z obročasto pripravo za mazanje.

Stiskalnice za zeleno krmo; patentovane sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlini za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trsje in zelenjad. „Syphonia". **Sejalni stroji** „Agricola" in stroji za košenje trave, detelje in žita z verižno pripravo, nadalje premične štedilne peči, peči za parjenje krme; stroje za obračanje in sušenje mrve, mešane krme in žita itd. itd. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši odlikovani sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužine na par na Dunaji, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami pri vseh večjih razstavah.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.

Zastopniki in prekupei se iščejo.

Ustanovljeno leta 1872. — 750 delavcev.